

Lakka® Saneerauslaasti S1

Päiväys: 8.4.2013

Edellinen päiväys: 26.6.2012

KOHTA 1. AINEEN TAI SEOKSEN JA YHTIÖN TAI YRITYKSEN TUNNISTETIEDOT

- 1.1 Tuotetunniste**
1.1.1 Kauppanimi
 Lakka® Saneerauslaasti S1
- 1.2 Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella**
1.2.1 Käyttötarkoitus
 Sementtipohjainen tuote kaakeli- ja klinkkerilaattojen kiinnitykseen.
- 1.3 Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot**
1.3.1 Valmistaja, maahantuoja, muu toiminnanharjoittaja
 Lakan Betoni Oy
 Postiosoite PL 42
 Postinumero ja -toimipaikka 80101 Joensuu
 Puhelin 020 748 1200
 Telefax 020 748 1260
 Sähköposti ville.katainen@lakka.fi
- 1.4 Hätäpuhelinnumero**
1.4.1 Numero, nimi ja osoite
 Myrkytystietokeskus Helsinki, avoinna 24 h/vrk
 +358 9 471 977 (suora); +358 9 4711 (vaihde)

KOHTA 2. VAARAN YKSILÖINTI

Tässä kohdassa mainittujen H-lausekkeiden täydelliset tekstit ovat kohdassa 16.
 Tässä kohdassa mainittujen R-lausekkeiden täydelliset tekstit ovat kohdassa 16.

- 2.1 Aineen tai seoksen luokitus**
1272/2008 (CLP)
 STOT SE 3, H335
 Skin Irrit. 2, H315
 Eye Dam. 1, H318
67/548/EEC - 1999/45/EC
 Xi; R37/38-41
- 2.2 Merkinnät**
1272/2008 (CLP)
 GHS07 - GHS05
 Huomiosana **Vaara**
Vaaralausekkeet
 H335 Saattaa aiheuttaa hengitysteiden ärsytystä.
 H315 Ärsyttää ihoa.
 H318 Vaurioittaa vakavasti silmiä.
Turvalausekkeet
 P261 Vältä pölyn hengittämistä.
 P280 Käytä suojakäsineitä/suojavaatetusta/silmiensuojainta /kasvosuojainta.
 P302+P352 JOS KEMIKAALIA JOUTUU IHOLLE: Pese runsaalla vedellä ja saippualla.
 P305+P351+P338 JOS KEMIKAALIA JOUTUU SILMIIN: Huuhto huolellisesti vedellä usean minuutin ajan. Poista piilolinssit, jos sen voi tehdä helposti. Jatka huuhtomista.
 P310 Ota välittömästi yhteys MYRKYTYSTIETOKESKUKSEEN tai lääkäriin.
 P312 Ota yhteys MYRKYTYSTIETOKESKUKSEEN tai lääkäriin, jos ilmenee pahoinvointia.
- 2.3 Muut vaarat**
 Tietoa ei ole käytettävissä.

KOHTA 3. KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA

- 3.2 Seokset**

Lakka® Saneerauslaasti S1

Päiväys: 8.4.2013

Edellinen päiväys: 26.6.2012

3.2.1	Vaaraa aiheuttavat aineosat				
	CAS/EY-numero ja rek.nro	EINECS	Aineosan nimi	Pitoisuus	Luokitus
	65997-15-1	266-043-4	Portland-sementti	30-40 %	Xi; R37/38; R41; STOT SE 3, H335; Skin Irrit. 2, H315; Eye Dam. 1, H318;
	544-17-2	208-863-7	Kalsiumformiaatti	< 1 %	Xi; R41; Eye Dam. 1, H318;

3.3 Muut tiedot

Portland-sementti sisältää kalsiumsilikaatteja, jotka veden kanssa reagoiessaan muodostavat mm. kalsiumhydroksidia. Portland-sementin vesiliukoisten kromiyhdisteiden Cr 6 + -yhdisteiden pitoisuutta on vähennetty. Cr 6+ -yhdisteet: Ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä.

Tässä kohdassa mainittujen H-lausekkeiden täydelliset tekstit ovat kohdassa 16.

Tässä kohdassa mainittujen R-lausekkeiden täydelliset tekstit ovat kohdassa 16.

KOHTA 4. ENSIAPUTOIMENPITEET**4.1 Ensiaputoimenpiteiden kuvaus**

Mikäli ilmenee oireita tai kaikissa epäilyttävissä tapauksissa otettava yhteys lääkäriin.

4.1.2 Hengitys

Jos tuotetta on hengitetty, potilas on siirrettävä raittiiseen ilmaan. Otettava yhteys lääkäriin mikäli oireet jatkuvat.

4.1.3 Iho

Pestävä saippualla ja vedellä. Mikäli ihoärsytys jatkuu, ota yhteys lääkäriin.

4.1.4 Roiskeet silmiin

Huuhdeltava välittömästi runsaalla vedellä, myös silmäluomien alta, vähintään 15 minuutin ajan. Hakeuduttava lääkärin hoitoon.

4.1.5 Nieleminen

Mikäli potilas on tajuissaan, hänelle on annettava juotavaksi runsaasti vettä. EI saa oksennuttaa. Hakeuduttava lääkärin hoitoon.

4.2 Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet

Ärsyttää ihoa. Vakavan silmävaurion vaara. Hengityselinten ärsytys .

4.3 Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet

Hoito oireiden mukaan.

KOHTA 5. PALONTORJUNTATOIMENPITEET**5.1 Sammutusaineet****5.1.1 Sopivat sammutusaineet**

Palamaton. Käytä ympäristöön sopivia sammutusmenetelmiä.

5.1.2 Sammutusaineet, joita ei pidä käyttää turvallisuussyistä

Tietoa ei ole käytettävissä.

5.2 Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat

Höyryt saattavat syttyä. Estettävä tuotteen pääsy viemäreihin. Tukkeutumisvaara.

5.3 Palontorjuntaa koskevat ohjeet

Käytettävä paineilmalaitetta ja suoja-pukua.

KOHTA 6. TOIMENPITEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖISSÄ**6.1 Varotoimenpiteet, henkilönsuojaimet ja menettely hätätilanteessa**

Vältettävä pölynmuodostusta. Käytettävä henkilökohtaista suojaruustusta.

Lakka® Saneerauslaasti S1

Päiväys: 8.4.2013

Edellinen päiväys: 26.6.2012

6.2 Ympäristöön kohdistuvat varotoimet

Estettävä tuotteen pääsy viemäriin. Tukkeutumisvaara.

6.3 Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet

Kerättävä talteen välittömästi lapiolla tai pölynimurilla. Vältä pölyn leviäminen ilmaan (so. puhdistamalla pölyiset pinnat paineilmalla).

6.4 Viittaukset muihin kohtiin

Henkilökohtainen suojaus, katso kohta 8. KOHTA 13: Jätteiden käsittelyyn liittyvät näkökohdat

KOHTA 7. KÄSITTELY JA VARASTOINTI**7.1 Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet**

Vältettävä pölyn muodostusta. Käytettävä hengityssuojainta pölyaltistuksessa. Huolehdittava riittävästä ilmanvaihdosta. Varottava aineen joutumista iholle, silmiin ja vaatteisiin. Varmistettava, että silmäsuihkut ja hätäsuihkut sijaitsevat työpisteen lähellä.

7.2 Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet

Suojattava kosteudelta. Ei saa säilyttää yhdessä elintarvikkeiden eikä eläinravinnon kanssa. Säiliö pidettävä tiiviisti suljettuna. Ei saa säilyttää happojen lähellä.

7.3 Erityinen loppukäyttö

Tietoa ei ole käytettävissä.

KOHTA 8. ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET**8.1 Valvontaa koskevat muuttujat**

Tietoa ei ole käytettävissä.

8.1.1 HTP-arvot

65997-15-1	sementtipöly	5 mg/m ³ (8 h) hengittyvä pöly
65997-15-1	sementtipöly	1 mg/m ³ (8 h) alveolijae

8.1.2 Muut raja-arvot

Tietoa ei ole käytettävissä.

8.1.3 Muissa maissa annettuja raja-arvoja

Tietoa ei ole käytettävissä.

8.1.4 DNEL

Tietoa ei ole käytettävissä.

8.1.5 PNEC

Tietoa ei ole käytettävissä.

8.2 Altistumisen ehkäiseminen**8.2.1 Tekniset torjuntatoimenpiteet**

Huolehdittava hyvästä ilmanvaihdosta.

8.2.2 Henkilökohtaiset suojatoimenpiteet**8.2.2.1 Hengityksensuojaus**

Käytettävä hengityssuojainta pölyaltistuksessa. Suositeltu suodatintyyppi: P.

8.2.2.2 Käsiensuojaus

Läpäisemättömät käsineet : Emäkset .

8.2.2.3 Silmien tai kasvojen suojaus

Suojalasit.

8.2.2.4 Ihonsuojaus

Pitkähihainen vaatetus.

8.2.2.5 Hygieniatoimenpiteet

Syöminen, juominen ja tupakointi kielletty ainetta käsiteltäessä. Kädet ja kasvot pestävä ennen taukoja ja välittömästi tuotteen käsittelyn jälkeen.

Lakka® Saneerauslaasti S1

Päiväys: 8.4.2013

Edellinen päiväys: 26.6.2012

- 8.2.3 Ympäristöaltistumisen torjuminen**
Tuotetta ei saa antaa päästä viemäreihin, vesistöihin tai maaperään.

KOHTA 9. FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET

- 9.1 Terveyden, turvallisuuden ja ympäristön kannalta tärkeät tiedot**
Olomuoto
Jauhe, harmaa tai vaalea
Haju	hajuton
Hajukynnys	tietoja ei ole käytettävissä
pH	~11 (vesiliuoksena)
Sulamis- tai jäätymispiste	tietoja ei ole käytettävissä
Kiehumispiste ja kiehumisalue	tietoja ei ole käytettävissä
Leimahduspiste	tietoja ei ole käytettävissä
Haihtumisnopeus	tietoja ei ole käytettävissä
Syttyvyys (kiinteät aineet, kaasut)	ei syttyvä
Räjähdysominaisuudet	
Alempi räjähdyusraja	tietoja ei ole käytettävissä
Ylempi räjähdyusraja	tietoja ei ole käytettävissä
Höyrynpaine	tietoja ei ole käytettävissä
Höyryntiheys	tietoja ei ole käytettävissä
Suhteellinen tiheys	tietoja ei ole käytettävissä
Liukoisuus (liukoisuudet)	
Vesiliukoisuus	liukenematon
Rasvaliukoisuus (liuotin-öljy, yksilöitävä)	liukenematon
Jakautumiskerroin: n-oktanoliv/vesi	tietoja ei ole käytettävissä
Itsesyttymislämpötila	tietoja ei ole käytettävissä
Hajoamislämpötila	tietoja ei ole käytettävissä
Viskositeetti	tietoja ei ole käytettävissä
Räjähävyys	tietoja ei ole käytettävissä
Hapettavuus	tietoja ei ole käytettävissä
- 9.2 Muut tiedot**
Tietoa ei ole käytettävissä.

KOHTA 10. STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS

- 10.1 Reaktiivisuus**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 10.2 Kemiallinen stabiilisuus**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 10.3 Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus**
Kosketus metallien kanssa vapauttaa vetykaasua. (alumiinijauhe)
- 10.4 Vältettävät olosuhteet**
Suojattava kosteudelta. Ei saa altistaa lämpötiloille, jotka ovat yli: 380 °C.
- 10.5 Yhteensopimattomat materiaalit**
Hapot, Alumiini.
- 10.6 Vaaralliset hajoamistuotteet**
Syttyvät kaasut, muurahaishappo.

Lakka® Saneerauslaasti S1

Päiväys: 8.4.2013

Edellinen päiväys: 26.6.2012

KOHTA 11. MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT

- 11.1 Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 11.1.1 Välitön myrkyllisyys**
Tuotteesta sellaisenaan ei ole olemassa tietoja.
Kalsiumformiaatti:
LD50/suun kautta/rotta = 2 560 mg/kg
- 11.1.2 Ärsyttävyyys ja syövyttävyyys**
Vakavan silmävaurion vaara. Ärsyttää hengityselimiä.
Veteen sekoitettuna: Ärsyttää ihoa. Nieleminen voi aiheuttaa vatsalaukun ja ohutsuolistoseudun ärsytystä, pahoinvointia, oksentelua ja ripulia.
- 11.1.3 Herkistyminen**
Herkistymisreaktioita ei todettu. Sisältää kromi(VI)-yhdisteitä. Voi aiheuttaa allergisen reaktion.
- 11.1.4 Syöpää aiheuttavat, perimää vaurioittavat tai lisääntymiselle vaaralliset vaikutukset**
Ei sisällä syöpää aiheuttavien aineiden luettelossa mainittuja aineosia.
- 11.1.5 Elinkohtainen myrkyllisyys - kerta-altistuminen**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 11.1.6 Elinkohtainen myrkyllisyys - toistuva altistuminen**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 11.1.7 Aspiraatiovaara**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 11.1.8 Muut terveysvaikutuksiin liittyvät tiedot**
Kokemusperäinen tieto vaikutuksista ihmisiin: Roiskeet silmiin syövyttävät Sarveiskalvoa.

KOHTA 12. TIEDOT VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE

- 12.1 Myrkyllisyys**
- 12.1.1 Myrkyllisyys vesielioille**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 12.1.2 Myrkyllisyys muille eliöille**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 12.2 Pysyvyys ja hajoavuus**
- 12.2.1 Biologinen hajoavuus**
Ei ole luonnostaan biohajoava.
- 12.2.2 Kemiallinen hajoavuus**
Hajoamista ei tapahdu ohjeiden mukaisessa käytössä.
- 12.3 Biokertyvyys**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 12.4 Liikkuvuus maaperässä**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 12.5 PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset**
Tämä seos ei sisällä aineita, joiden katsotaan olevan pysyviä, kertyviä ja myrkyllisiä (PBT). Tämä seos ei sisällä aineita, joiden katsotaan olevan erittäin pysyviä ja erittäin kertyviä (vPvB).
- 12.6 Muut haitalliset vaikutukset**
Tietoa ei ole käytettävissä.

KOHTA 13. JÄTTEIDEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT

- 13.1 Jätteiden käsittelymenetelmät**
Tyhjä pakkaus: Voidaan viedä kaatopaikalle tai polttaa, mikäli paikalliset säädökset sallivat.

Lakka® Saneerauslaasti S1

Päiväys: 8.4.2013

Edellinen päiväys: 26.6.2012

- 13.2 Jätteet jäännöksistä/käyttämättömistä tuotteista**
Pienet määrät: Voidaan hävittää talousjätteiden mukana.

KOHTA 14. KULJETUSTIEDOT

- 14.1 YK-numero** Ei luokiteltu vaaralliseksi tie- ja rautatiekuljetusten säädösten mukaan.
- 14.2 Kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi** -
- 14.3 Kuljetuksen vaaraluokka** -
- 14.4 Pakkausryhmä** -
- 14.5 Ympäristövaarat** Ei ole.
- 14.6 Erityiset varotoimet käyttäjälle**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 14.7 Kuljetus irtolastina MARPOL 73/78 -sopimuksen II liitteen ja IBC-säännösten mukaisesti**
Tietoa ei ole käytettävissä.

KOHTA 15. LAINSÄÄDÄNTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT

- 15.1 Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveys- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö**
Sementin markkinointia ja käyttöä koskee REACH liitteen XVII kohdan 47 Kromi VI-yhdisteet mukainen rajoitus.
- 15.2 Kemikaaliturvallisuusarviointi**
Tietoa ei ole käytettävissä.

KOHTA 16. MUUT TIEDOT

- 16.1 Muutokset edelliseen versioon**
Siirtyminen CLP-luokitukseen.
- 16.2 Lyhenteiden selitykset**
- **REACH** - Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus N:o 1907/2006 kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista
  - **CLP** - Asetus (EY) N:o 1272/2008 aineiden ja seosten luokituksista, merkinnöistä ja pakkaamisesta
  - **HTP** -haitalliseksi tunnettu pitoisuus
  - **DNEL** - Haittavaikutukseton annostaso
  - **PNEC** - Todennäköinen vaikutukseton pitoisuus
  - **PBT** - pysyvä, kertyvä ja myrkyllinen aine
  - **vPvB** - erittäin pysyvä ja erittäin kertyvä aine
- 16.3 Tietolähteet**
Käyttöturvallisuustiedot , Asetus (EY) N:o 1272/2008 aineiden ja seosten luokituksista, merkinnöistä ja pakkaamisesta, Liite VI, Taulukko 3.2, Asetus (EY) N:o 1272/2008 aineiden ja seosten luokituksista, merkinnöistä ja pakkaamisesta, Liite VI, Taulukko 3.1
- 16.4 Käytetty menetelmä luokituksen arvioinnissa**
EU-direktiivien 67/548/ETY tai 1999/45/EY mukainen luokitus, ASETUS (EY) N:o 1272/2008, Asetuksen (EU) 1272/2008 ja vastaavuustaulukon 67/548/ETY tai 1999/45/EY (CLP:n liite VII) mukainen luokitus, Asetus (EY) N:o 1272/2008 aineiden ja seosten luokituksista, merkinnöistä ja pakkaamisesta, Liite VI, Taulukko 3.2, Asetus (EY) N:o 1272/2008 aineiden ja seosten luokituksista, merkinnöistä ja pakkaamisesta, Liite VI, Taulukko 3.1
- 16.5 Luettelo R-lausekkeista, vaaralausekkeista, S-lausekkeista ja/tai turvalausekkeista**
R37/38	Ärsyttää hengityselimiä ja ihoa.
R41	Vakavan silmävaurion vaara.
H315	Ärsyttää ihoa.
H318	Vaurioittaa vakavasti silmiä.
H335	Saattaa aiheuttaa hengitysteiden ärsytystä.

Lakka® Saneerauslaasti S1

Päiväys: 8.4.2013

Edellinen päiväys: 26.6.2012

16.6 Työntekijöiden koulutus

Järjestettävä riittävästi tietoja, ohjeita ja koulutusta käyttäjille. Katsokaa oheista käyttöturvallisuustiedotetta ja/tai käyttöohjetta.